

Kai Dievas tyli

Luis M. Martínez

Kaip pasiekti dvasios ramybę
gyvenimo audrose

KATALIKŲ
PASAULIO
LEIDINIAI

TURINYS

Pasitikėk Kristumi,
nors Jis atrodo nutolęs

9

Dievo klausykis
tyloje ir ramybėje

31

Trys keliai į ramybę

75

PIRMAS SKYRIUS

Pasitikék Kristumi,
nors Jis atrodo nutolęs

Labiau meilės nei spalvingos vaizduotės akimis dažnai kuriame įspūdingą paveikslą: grėsmingi debesys danguje, pašėlęs vėjas ir Tiberiados ežero bangų blaškoma valtelė, o joje ramiai miega Jėzus¹. Kaip skiriasi siautėjanti vėtra nuo palaimingos miegančio Dievo ramybės! Visagalis, visų Aukščiausiasis, Tas, kuris yra niekad nesiliaujantis veikimas, begalinė tobulybė ir neišsenkanti palaima, pasidavė neabejotinam ribotumo ir kentėjimo padariniui – miegui.

Kaip turėtų atrodyti miegantis Jėzus? Šventoji Kūdikėlio Jėzaus Teresė² tvirtina, kad maži vaikai savo tėvams tokie pat mieli yra miegantys, kaip ir nubudę. Mylintiems Jėzų žmonėms

1 Mt 8, 23–27; Mk 4, 36–41; Lk 8, 22–25.

2 Šv. Kūdikėlio Jėzaus ir Švenčiausiojo Veido Teresė (1873–1897) – karmelitų vienuolė.

Jis toks pats nuostabus ir tyliai miegantis, ir pasiekęs savo veiklumo apogėjų. Jėzus visuomet nuostabus, visuomet didis, visuomet dieviškas, „visas jis – malonumas“³, kaip teigiama Giesmių giesmėje.

Švelnioji Mergelė Marija dažnai turėjo progos gėrėtis nenusakomu miegančio Jėzaus grožiu. Motinos, mylinčiosios ir menininkės akimis ji mėgavosi dangišku to nuostabaus dieviškojo grožio spindesiu. Koks švelnus tas neprilygtamo tyrumo veidas! Koks darnus nejudantis kūnas! Koks didingas šis saldus miegas! Kokia nepaprasta šviesa sklinda iš to ramiai besiilsinčio švento žmogiškumo!

Viešajame gyvenime Jėzus kaskart darėsi vis įstabesnis, kalbėdamas apie amžinąjį gyvenimą, darydamas stebuklus, į visus žvelgdamas su meile, maloningai atleisdamas kaltes ir saviimi įkūnydamas švelnumą bei globą. Bet man būtų buvę nuostabu Jį pamatyti miegantį, nes tada būčiau galėjęs Jį ramiai kontempliuoti savo

3 Gg 5, 16.

širdies gilumoje, neblaškomas ir nesvaiginamas Jo žvilgsnio, neakinamas Jo tobulumo ir didybės. Nemiegančio Jėzaus grožis yra per puikus mano menkybei. Kas galėtų jį atlaikyti? Manau, tinkamesnis mano žvilgsniui yra Jėzus, pridengtas miego skraiste, lygiai kaip saulės šviesa mano akims priimtinesnė, kai žvelgiu į ją per pritemdytą stiklą.

Švenčiausioji Mergelė Marija tikriausiai daugybę kartų stebėjo miegantį Jėzų. Susižavėjimo kupinos jos akys niekuomet nepavargdavo žiūrėti į savo dieviškąjį Sūnų. Turėdama šią šventą privilegiją, ji, be abejo, apiberdavo Jį savo nekalkčiausių lūpų bučiniais ir išglostydavo savo nesuterštosiomis rankomis. Jei būtume stovėję šalia miegančio Jėzaus, mažo ir bejėgio, kaip ir mes kūdikystėje, taip pat būtume Jį mylavę ir Jo slaptinę miegą lydėję nedrąsiais, bet karštais bučiniais.

Didieji menininkai, besistengiantys išreikšti skirtumus, įkūnytus miego didybėje, sugebėjo pavaizduoti galios kupiną nejudrumą, suvaržyto aktyvumo ramybę, save sustabdžiusią veiklą.

Mene iš pažiūros nesuderinamos priešybės – palaimingas poilsis ir aktyvi veikla – gali būti suvienytos.

Sakraliniame mene šis nepaprastas skirtumas tobulai įkūnijamas miegančio Jėzaus vaizdinyje. Jėzaus asmuo Giesmių giesmės frazė „Aš miegojau, bet mano širdis budėjo“⁴ paverčia nebe kalbos figūra, bet giluminiu dieviškosios tikrovės faktu. Jo miegas buvo toks pat kaip mūsų, nes Jis sau prisiėmė mūsų kentėjimus. Jo išorinės ir vidinės juslės miego metu išlaikė paslaptinius saitus su dieviškąja tikrove, kuriuos teologams ir filosofams vargu ar pavyks deramai paaiškinti. Miegas Jam nebuvo tas pats, kas jis yra mums – aktyvaus gyvenimo pauzė, nuolat pripildoma sapnų ir vizijų, šviesos ir regėjimų žaismo. Švenčiausioji Jėzaus siela buvo visiškai atsivėrusi Palaimingojo regėjimo šviesai ir šlovei, esančiai toli anapus kūniškų poreikių ir maitinamai nenutrūkstamo dieviškosios būties srauto.

4 Gg 5, 2.

Gilioji Jėzaus sąmonė buvo kupina dangiškos išminties ir meilės, kuri palaimingomis liepsnomis ir šlove buvo apglėbusi Jo Šventąją Širdį, visuomet budrią ir aktyvią, visuomet plakančią tam, kad savąja auka pašlovintų savo Tėvą, be paliovos liejančią į kiekvieną sielą savo malonių lietu.

Ar šioje karališkoje ramybėje ir dieviškoje tyloje, į kurią pasinėręs nuostabus miegančio kūdikėlio Jėzaus kūnas, galima išvelgti vidinę šlovę? Ar skvarbios ir mylinčios Mergelės akys per lengvą žmogaus miego šydą pajėgios išvelgti gilią egzistencinės Jėzaus palaimos paslaptį?

Apaštalai, kuriems, kol jie dar nebuvo gavę dieviškųjų dalykų suvokimo iš Šventosios Dvasios, buvo būdingas siauras, žmogiškas suvokimas, ant Tiberiados ežero nepajėgė suvokti tos Širdies, kuri audrai siaučiant niekuomet neužmiega. Todėl nedelsdami prižadino Jėzų, kad Jis suvaldytų įsisiautėjusius vėjus. „Kodėl jūs tokie bailūs? Argi jums tebestinga tikėjimo?!“⁵–

5 Mk 4, 40.

paklausė jų Mokytojas. Jie dar neturėjo visiško supratimo, kurį vėliau įgijo aukštutiniame kambaryje⁶. Jie nesuprato, kad jei mums reikia būti budriems, kad įgyvendintume tai, ką leidžia mūsų ribotos galios, tai Jėzus, netgi turėdamas žmogaus pavidalą, po savo miego uždangalu slepia neribotą, dievišką pramatymo ir veikimo galią.

Kas gali suprasti Jėzaus miegą? Kas gali suvokti tą nuostabų skirtumą tarp viršūnės, kur siela maudosi šlovės spinduliuose, ir apačios, skendinčios miego šešėlyje, panašiai kaip žemė, kurios viena pusė mėgaujasi saulės spinduliais, o kita panirusi į nakties ramybę?

Net miegodamas Kristus veikia tavo sieloje

Jėzus mistiniu būdu gyvena mūsų sielose, atkurdamas jose savo mirtingojo gyvenimo slėpinius. Vedama gilios savosios meilės įžvalgos, šv. Kūdikėlio Jėzaus Teresė sugebėjo pažvelgti į šio mis-

6 Kambarys, kuriame vyko Paskutinė vakarienė ir kur apaštalai Sekminių metu gavo Šventąją Dvasią.

tinio miego paslaptį, kurią aprašė jai būdinga nepakartojama kalba, pilna tikros ir nuoširdžios poezijos: „Jėzus kaip visada miegojo mano valtelėje; ak, aš gerai mačiau, kad sielos retai kada Jam leidžia jose miegoti! Jėzus taip pavargsta, visą laiką iš anksto dalydamas savo dovanas ir išteklius, jog skuba pasinaudoti poilsiu, kurį Jam siūlau. Jis tikriausiai nepabus iki pat didžiųjų mano rekolekčių amžinybėje, bet tai manęs ne-liūdina, priešingai, labai tuo džiaugiuosi.“⁷

Kas kitas būtų pajėgęs taip nuolankiai ir dangiškos šviesos apšviestas priimti tamsią ir skausmingą dvasinės vienatvės naktį? Vienatvė žeidžia beveik kiekvieną sielą. Žmonės skubotai nutaria, kad Jėzus nuo jų pasitraukė, kad džiaugsmą teikiantys, skautūs ir kvapnūs lyg pavasariniai sodai Jo ankstesni apsilankymai buvo tik trumpas sapnas, idilė, kurią sugriovė jų neištikimybė ir nedėkingumas. Jie galvoja, kad švelni, tikra ir gili meilės bendrystė, į kurią

7 Liet. cituota iš: Šventoji Kūdikėlio Jėzaus ir Švenčiausiojo Vaido Teresė, *Vienos sielos istorija*, Vilnius: Katalikų pasaulio leidiniai, 2011, p. 176.

Jėzus juos pakvietė, pavirto neapykanta, kaip nutinka daugeliu atvejų, kai meilė susiduria su abejingumu. Savo neapsakomoje kančioje šios vargšės sielos tvirtai laikosi įsitikinimo, kad Mylimasis nuo jų atsiribojo ir turbūt niekada nebegrįš, kad Jis pasitraukė drauge su visais svaigiaisiais Dangaus aromatais, dievišku aiškumu, nušviečiančiu visus gyvenimo kelius, ir dangiškomis paguodomis, pranokstančiomis bet kokius žemiškus džiaugsmus.

Šios apleistos sielos linkusios galvoti ką nori, tik ne tai, kad Jėzus miega jų viduje, lygiai kaip Jis miegojo valtelėje Tiberiados ežere, pakilus vėtrai. Tik tyros švelnios mergaitės iš Lizjė akys, tik meilės kupinas jos žvilgsnis pajėgė atskleisti Mylimojo paslaptį. Jėzus niekur neiškeliavo ir niekada neiškeliaus, nes meilė, stipri kaip mirtis, niekuomet neišnyksta, jos dieviškojo įkarščio negali užgesinti mūsų nedėkingumo upės. Jėzus ir toliau gyvena sieloje tų, kuriems pažadėjo savo meilę, nes Jo vardas yra Ištikimasis ir Teisusis⁸.

8 Apr 19, 11.

Jis saldžiai miega sieloje, kuri priklauso Jam, nes Jam save atidavė, Jo neatsispiriamo aromato paviliota.

Ar ši paguodžianti šv. Kūdikėlio Jėzaus Teresės mintis rodo nuoširdžias pastangas pamaldumo skraiste pridengti baisaus skausmo tamšą, kad būtų galima ją nugalėti, ar ši jaudinanti simbolika slepia sudėtingą tikrovę, nematomą išminčių ir filosofų akims ir atvertą tik mažutėliams⁹? Kasdien stiprėjanti karmelitų vienuolės meilė tiesai ir jos išskirtinis šventumas, kuri liudija Bažnyčia, neabejotinai rodo, kad mergina atvirai ir giliai žvelgė į dieviškuosius slėpinius. Jėzus ir turi miegoti sieloje, kad ši galėtų gėrėtis išskirtiniu Jo miego grožiu, kad dieviškoji Širdis, būdraujanti Jam miegant, galėtų tylomis vykdyti tyrosios meilės žygdarbius, kuriuos Jėzus paprastai ir vykdo tik audros sukuryje ir savojo miego gelmėje.

9 Plg. Mt 11, 25.